

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

vers. 19. 20.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

terat, itaq; imitator Christi communi vitæ se accom-
modabat, non luxuriando, sed cibus cum gratiarum a-
ctione utendo. Hoc ad Bezam nebulo aliquis reculit,
qui cum putaret neminem, qui mensæ plenæ affide-
ret sobrius esse posse, ex suis helluationibus, conie-
cturam de Pontifice fecit.

§. 2. Ieiunia in Ecclesia visitata esse hæc ipsa do-
cent. Non enim ieiunia hic imperat, sed quali certus
ea futura esse, modum ieiunandi præscribit. Non i-
gnorant id Tossanus, cuius ista sunt: [De ieiunio
hæc pauca notanda sunt. Ieiunium Theologice non
vocari quamlibet abstinentiam à cibus, vel ieiunium,
qualis sæpe est, vel in morbis, vel tempore famis, nec
etiam abstinentiam à certis cibus, ut à carnibus &c.
Sed voluntariam abstinentiam ab omnibus cibus &
deliciis, quam vel aliquis sibi imperat, vel quæ est pu-
blica, & ab Ecclesia denunciata aliquando vsq; ad ve-
speram aliquando ad diem vnum, aut alterum, ut te-
stentur homines suam contritionem coram Deo, &
corpore macerato animus sit magis idoneus, ad in-
tensas preces & sanctos gemitus. Nec sunt abrogata
ieiunia in Nou. T. sicut Levitica Ceremonia, sed ha-
bent suum adhuc usum in Ecclesia. Matth. 9. Act. 12. 2.
Cor. 11.]

Requirunt igitur abstinentiam à cibo, vel voluntariam,
per aliquod tempus, non à certo cibo, vel denun-
tiationem ab Ecclesia, ad contritionem testandam &
preces. Errant ille in multis, & se refellit.

Si enim ieiunium est voluntaria abstinentia ab o-
mnibus cibus, & deliciis, quam vel aliquis sibi impe-
rat, vel quæ est publica, & ab Ecclesia denunciata, a-
liquando vsq; ad vesperam, aliquando ad diem
vnum vel alterum, &c. Ergo etiam est abstinentia a-
liquando à certis cibus. Equidem si quis à carnium
deliciis, aut vino abstinet, temperate vilioribus ves-
catur, ille quoque suam contritionem detestatur,
& animum macerato corpore ad Deum intentius e-
rigit. Nec paruum est discrimen inter eum qui ad
vesperam ieiunans, carnibus vescitur, & eum qui
piscibus, modo deliciæ absumunt. Daniel sane cap. 10.
à certis cibus abstinet. *Cibum verum desiderabilem* (ita
vertunt Ian. Tremell.) *non comederam, nec caro, aut vi-
num intrauerat in os meum, nec unguento me inunxeram, do-
nec complerentur trium Septimanarum dies.* Non transe-
git illas viginti & vnum dies Propheta sine omni ci-
bo, sed *cibum desiderabilem non comedit*: & singula-
tim carne, & vino abstinuit. Ieiunasse eum ad vesp-
eram more Iudæorum credo. Sed ieiunii fuit illa
magna severitas, quod vir tantus, & iam mini-
mum annorum octoginta, carnem, vinumque ab-
dicauit.

Danilem igitur imitantur, qui non modo vna in
die refectio contenti viuunt, sed etiam carne ab-
stinent, recte facturi, si & vino: modo vires id pa-
tiantur.

Deinde aberrat in eo, quod neget ieiunium esse
Dei cultum. Nam quemadmodum cerimonie in le-
ge veteri Dei cultus erat, ita & ieiunium imperatum,
ex lege Deo illa carnis mortificatio exhibebatur: ac-
tus est enim à virtute religionis imperatus, à tempe-
rantia elicitus.

Tertio; falso etiam ieiunio meritum deditur;
quemadmodum & aliis bonis operibus, si meritum
ut supra explicui accipitur. An ieiunandum sit in
novo Testamento querit Piscator; Causa est, quia
præceptum non est, & tamen exempla sanctorum id
ostendunt, ut doctorum Ecclesie Antiochenæ. Act.
13. 2. Item Pauli & Barnabæ Act. 14. 23. Paulus etiam
1. Cor. 7. 5. Approbavit ieiunium. Desinit autem iei-
nium esse liberæ observationis, ad preces utile, à pri-
uatis & præcipue ministris obseruandum. Verum

cum apud eos sæpe populo denunciatur ieiunium,
verius alii docent, non semper esse liberæ obseruatio-
nis: & suo abusu Catholica Ecclesia leges consuetu-
dinesque probant. Quomodo præceptum sit, nec ad-
ue: setur naturæ, ostendit Salmeron noster in huius
loci expositione. Legebantur hæc in Syra Ecclesia se-
cunda feria septimana secunda ieiunii.

VERSUS 19. 20.

*Nolite thesaurizare vobis thesau-
ros in terra, ubi arugo & tinea de-
molitur, & ubi fures effodiunt &
furantur. Thesaurizate autem
vobis thesauros in cælo: ubi neque
arugo neque tinea demolitur, &
ubi fures non effodiunt nec fu-
rantur.*

QUESTIO I.

Quid prohibeatur hoc loco?

§. 1. **H**umanam gloriam quidam vetari arbitran-
tur. Sed absque dubio, de veris diuitiis agit,
easq; accumulare prohibet; opum enim arugo est, &
tinea. sunt vero in vestitu, & pecunia, vestis tinea, aru-
go metalla deuorat. Tinea dicitur, & Heb. *שח* Sy-
riacè, *שח* Sasa, arugo *שח* Syriacè, *שח* Nachla,
quæ latè patet, estque eroso, seu ut Cyprianus vocat,
comestura. Iacob. 5. 3. vocatur *שח*, quod venenum et-
iam dicitur. Quod vero in veste tinea, in metallis æ-
rugo, hoc est, in ligno *שח*, in cornu *שח*, in vite *שח*, in
pomis *שח*, in ficu *שח*, parua mole, & nomine; sed
nocuentis ingentia damna. Vbi igitur non modo
opum congregandarum, sed etiam conseruandarum
nimia est cura, facile Dei cultus, iustitia, ca: itaque
negligitur. Efficax sane argumentum, ut opes con-
temnamus, quas non modo flamma, ferroque pec-
tunt hostes, sed contemptissima bestiola deuorant. *Cor in ar-
Hic ergo inhære animam turpe est, hos thesauros cæ non re-
pro Deo recondi, imo in illis mentem condi nefa-
cludenti.*

§. 2. S. Augustinus passim de gratia & libero ar-
bitrio hinc probat; Esse liberum arbitrium, quia di-
citur. *Nolite*. Quod argumentum non elidunt, cum
aiunt, hic esse, *μη θροονησέτε, ne thesaurizetis*:
quidam enim libri teste nostro Maldonato habent;
μη θροονησέτε. *Nolite*. Deinde non præciperet Chri-
stus, nisi velle, vel non velle valentibus, hoc est,
liberis.

VERSUS 22.

*Lucerna corporis tui est oculus tuus.
Si oculus tuus fuerit simplex: to-
tum corpus tuum lucidum erit.*

QUESTIO I.

Quid oculus, & corpus lucidum?

§. 1. **P**arabola est, qua ostendit, Deo sincere, non
gloriæ aut opum causa seruendum. Sensus
vero